

EILANDHOPPEN OP DE WADDEN

GOLFPARADIJS IN SPE?

TEKST CHRIS VELDRAMP

ILLUSTRATIES YAZOKA

ALS HET AAN GOLFERS LIGT, WORDEN DE WADDEN ÉÉN GROOT GOLFPARADIJS WAARIN JE VAN EILAND NAAR EILAND HOPT VOOR DE MEEST UITDAGENDE HOLES. DE TEXELSE BIEDT AL EEN PRACHTIGE LINKSCOURSE MET ACHTTIEN HOLES, TERSCHELLING EN AMELAND HOPEN HET AANBOD VERDER UIT TE BREIDEN.

De baan van Texel, maar zelfs ook de negen holes van Ameland doen ons al een beetje denken aan *Bandon Dunes*, een reeks nieuwe topbanen in de Amerikaanse staat Oregon aan de Stille Oceaan. Geen typische donkergroene parkbanen zoals je ze vaak op televisie ziet, maar holes met een natuurlijk karakter die het oorspronkelijke terrein volgen. *Bandon Dunes* is een waar golfparadijs en een toeristisch succes. Zijn de Waddeneilanden over 25 jaar het Nederlandse *Bandon Dunes*? Hendrik Engels, de eigenaar van Golfbaan d'Amelander Duinen: "Ik zie dat

wel gebeuren. Golf is een grote sport geworden en de Waddeneilanden moeten meegaan met de tijd. Honderd jaar geleden was het hier bittere armoede, maar het eiland is toeristisch geworden. Een vol Ameland telt 45.000 gasten. De geplande uitbreiding van onze baan zie ik wel doorgaan en ik denk dat Terschelling er ook in slaagt een natuurbaan aan te leggen."

EILANDHOPPEN

De architect van de Texelse Alan Rijks is betrokken bij de plannen op Terschelling. "We kunnen daar van scratch starten met een echte natuurbaan. Het kan een goede testbaan voor de toekomst zijn. Het weer bepaalt in grote mate hoe groen en goed de grasmat

is in verschillende seizoenen, net als vroeger toen er nog geen beregeningsinstallaties waren. We moeten met zeewier werken en andere natuurlijke producten. Als er toestemming komt, kunnen we dus veel betekenen voor de toekomstige aanleg van golfbanen in de natuur." Rijks droomt al van een lange golfvakantie op verschillende Waddeneilanden: "Er zijn plannen voor bootvervoer op vaste tijden tussen de eilanden. Wat zou het prachtig zijn als golfers in een paar dagen makkelijk op Texel, Ameland en op Terschelling zouden kunnen spelen." Een mooie toekomst-droom, maar hoe staan de banen ervoor? Wat zijn de kansen op een *Bandon Dunes* op de Wadden?

GOLF.NL

Baanmanager van Texel in beeld over zijn linkscourse

AANBIEDING

DRIEDAAGS ARRANGEMENT TEXEL

VANAF
€199*

2X

- overnachting in hotel Molenbos of hotelchalet op vakantiepark De Krim
- Texels ontbijt
- greenfee achttien-holes baan

1X

- birdieboekje
- driegangendiner op Golfbaan De Texelse

30% KORTING
op extra greenfees

INFORMATIE
0222-390112
| texelse.nl

* prijs per persoon, bij een bezetting door twee personen per kamer

TEXEL

'DE UITBREIDING IS EEN SUCCES'

Linksgolf en de Waddeneilanden zijn voor elkaar gemaakt. De Texelse bewijst dat. Tot voor kort had deze golfclub een linksachtige negen-holesbaan, maar vorig jaar zijn er negen fantastische duinholes bijgekomen. Nagemaakte duinen weliswaar, maar echt linksgolf en grenzend aan natuurlijk duinlandschap. “De Texelse was al erg mooi”, zegt een golfer op de vergelijkingswebsite Leadingcourses.com, “maar de nieuwe negen holes zijn fenomenaal! Het is een prachtige achttien-holeslinkscourse geworden die je op sommige momenten in Schotland doet wanen.”

“De uitbreiding van de Texelse is een succes”, zegt Iwan Groothuis, directeur van De Krim, een bedrijf dat campings, vakantiehuizen en hotels op Texel exploiteert en ook eigenaar is van de golfbaan. “Uit alle hoeken van het land komen zeer positieve reacties en we ontvangen steeds meer groepjes golfers van andere clubs.” Dat was het doel van de uitbreiding: meer

gasten. “Extra leden winnen is moeilijk want de meeste golf-minded mensen op het eiland zijn al lid”, zegt Groothuis. “De groei moet komen van het aantal greenfeespelers, en dat lukt. Ons succes zit in de baan die onderscheidend is geworden én de eilandsituatie. Je blijft hier minimaal één of twee nachten en door de boottocht is een bezoek toch iets anders dan een weekend Twente of Drenthe.” Niet alleen golfers profiteren van de nieuwe holes op Texel, de natuur ook. Een vlak weiland is omgetoverd in een duinachtig gebied waardoor de natuurwaarden duidelijk zijn verhoogd. Al vóór de uitbreiding sprong de Texelse eruit op de jaarlijkse vogelteldag, en de nieuwe holes zullen alleen nog maar meer vogels trekken. Wat weer uitstekend past in het pilotprogramma *Committed to Birds* van de NGF, dat als doel heeft de vogelhabitats op golfbanen te verbeteren. Op de Texelse gaan natuur en golfrecreatie hand in hand.

GOLFBAAN D'AMELANDER DUINEN

AMELAND

'WE WILLEN HET PUBLIEK NOG MEER BIEDEN'

Op Ameland ligt sinds 1995 een glooiende, linksachtige negen-holesbaan van architect Joan Dudok van Heel. Golfbaan d'Amelander Duinen, die zich *de eerste overzeese baan van Nederland* noemt, ligt ongeveer twee kilometer van zee en het is een feest om er te spelen. Bovendien krijgt de par-driebaan dit voorjaar extra afslagplaatsen zodat deze ook als pitch & putt-baan gebruikt kan worden. "We willen het publiek hier nog meer bieden," zegt de eigenaar Hendrik Engels. "Zo wordt de par-driebaan ook weleens gebruikt voor FootGolf."

De voormalige melkveebedrijfs-houder, die samen met zijn zoon de greenkeeping doet, wil zijn baan graag uitbreiden naar achttien holes. "Ik ben daar al vijf jaar mee bezig. Gelukkig is het gemeentecollege voor en we zijn druk in onderhandeling met Staatsbosbeheer. Een van de problemen is nog dat er meer hotelruimte moet komen als we meer golfers gaan aantrekken.

We mogen op het eiland geen bungalows bouwen, daar zijn er genoeg van. Een nieuw resort mag wel, er zijn relatief weinig hotels." De hotelschaarste is echter niet het grootste obstakel, dat is het vergunningsproces om nieuwe holes in natuurgebied aan te leggen. Engels: "Landbouwgrond is voor landbouw gereserveerd, we moeten het zoeken in de linksgebieden, de zanderige grond, waar golfbanen vanouds werden aangelegd en waar we ook het liefst holes aanleggen en spelen."

AANBIEDING

DRIEDAAGS ARRANGEMENT AMELAND

VANAF
€ 345*

2 X

- overnachting in hotel Nobel inclusief ontbijt
- twee greenfees voor achttien holes
- huisaperatief en viergangendiner in Nobel Restaurant

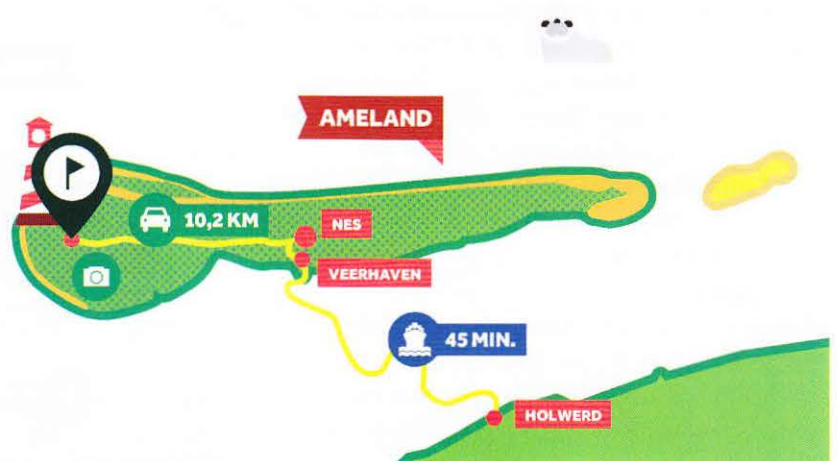
3 X

- dag fietsuur
- vrij gebruik van zonnebank en Turks stoombad

INFORMATIE

- 0519-554219
- golfbaan ameland.nl

* prijs per persoon, bij een bezetting door twee personen per kamer

HOLE 4 VAN DE BEOOGDE BAAN

TERSCHELLING

'HET GOLFTERREIN LIGT ER AL'

De andere Waddeneilanden zijn deels platte polder, deels duinkust; Terschelling is bijna één groot glooiend duinlandschap. En zand is de ideale ondergrond voor golf. Juist op dit perfecte golfeiland heeft een initiatief voor een negen-holesbaan een redelijke kans van slagen. Het initiatief komt van een enthousiast clubje spelers dat GC Terschelling (220 leden) heeft opgericht. In de zomer spelen ze op het vasteland en houden ze strandwedstrijden, in de winter kan de club terecht op een door de NGF goedgekeurde par-driebaan. Die korte baan ligt op een camping en staat in de zomer vol met tenten. “Een nieuwe baan in de landbouwgebieden van Terschelling is niet haalbaar omdat die gebieden bestemd zijn voor het boerenbedrijf”, zegt Evert van Leunen, bestuurslid van GC Terschelling. “Wij kijken naar een natuurgebied van Staatbosbeheer, deels Natura-2000-gebied.” Natura 2000 is de naam voor beschermde

gebieden in EU-landen. “Het is deels een dennenbos met vrij lage natuurwaarden”, zegt Van Leunen, “en dat is onze kans, omdat we met een ecologische golfbaan die waarden kunnen verbeteren. De dennen zijn ooit geplant om de duinen bij elkaar te houden, verstuiving tegen te gaan. De duinen waaien inmiddels niet meer weg en zandverstuiving is nu juist gewenst.”

HOBBELS OP DE WEG

Maar hoe kansrijk is een baan in de natuur op Terschelling? “We zijn er al tien jaar mee bezig”, vertelt Hans Kok, projectleider golf bij Grontmij. “Wat verandert is: Staatbosbeheer staat er nu wel voor open, vooral omdat het tegenwoordig geld moet genereren uit zijn gebieden om het beheer te kunnen bekostigen. Pacht aan een golfbaan

brengt geld in het laatje. Je ziet om dezelfde reden ook in recreatiegebieden golfbanen verschijnen.” “We zien goede kansen maar we zijn er nog lang niet”, zegt architect Alan Rijks die betrokken is bij het initiatief. “Het is een lange weg met veel hobbels. De lokale politiek ziet er wel wat in, maar de provincie is nog geen voorstander. We proberen hen te overtuigen met een ecologisch rapport, maar Natura 2000 ligt gevoelig.” Er is al een ontwerp van Rijks en hij is lyrisch over het gebied. “Het is een prachtige

duinlocatie met heide en een oorspronkelijke ondulatie. Er zijn natuurlijke bunkers en in het bosgedeelte heeft Staatsbosbeheer vroeger stukken uitgehakt die we mooi kunnen gebruiken voor holes. Alle openbare paden worden in stand gehouden; het gebied loopt langs een uitzichtpunt waar je de zee kunt zien.”

Een spannender gebied bestaat er voor een golfarchitect niet, volgens Rijks: “Het golfterrein ligt er eigenlijk al. De uitbreiding van Texel was een bijzonder project, van een vlak stuk land een duinlandschap maken. Maar hier zouden we van een bestaand duinlandschap een golfbaan maken. Het is zoals de architecten vroeger werkten; ze kregen de mooiste terreinen waar het de kunst is een routing te maken. Neem als voorbeeld De Pan.”

Omdat de baan in een kwetsbaar natuurgebied zou komen te liggen, krijgt Rijks te maken met wat sommige architecten als beperking voelen. Hij ziet dat anders: “Het plan is om kleine tees van kunstgras te maken, dat scheelt in beregening en schade aan het gebied, je houdt de natuur op dezelfde plek. Op Terschelling zullen we ook met meer verbindingzones voor de natuur werken dan op een traditionele golfbaan, wat de baan onderscheidend maakt. Bij een afslag moet je kiezen: blijf je voor een natuurlijke hindernis of probeer je eroverheen te slaan? Denk aan de tiende hole van De Pan, dat zijn prachtige holes die in zulke natuurgebieden mogelijk zijn. Het speelplezier op zo’n natuurlijke baan is groter dan als je een championship course op Terschelling aanlegt.”

SCHIERMONNIKOOG

‘HET IS TREKKEN AAN EEN DOOD PAARD’

Op Schiermonnikoog is een initiatief voor een golfbaan voorlopig gestrand. Ondernemer Jan Benus: “Ik ben er twee jaar mee bezig geweest maar liep tegen te veel obstakels op, met name van natuurorganisaties en grondeigenaren. Heel jammer, want je kunt hier de mooiste natuurbaan van de wereld aanleggen! Maar het is trekken aan een dood paard, ik heb mijn handen ervanaf getrokken.” Benus werkte samen met ecologisch adviseur Ronald Buiting die een plan heeft uitgewerkt voor een low-impact negen-holes-natuurbaan. Zo’n baan beslaat minder hectare, er is nauwelijks grondverzet, bestrijdingsmiddelen worden niet gebruikt en bemesting en watergebruik worden geminimaliseerd (anticiperend op de strengere wetgeving voor gewasbeschermingsmiddelen in 2018). Kortom, een golfbaan die geen schade aanricht en waarbij de natuurwaarden in stand blijven of verhoogd worden. “Met de burgemeester hebben

we een beoogd gebied bekeken”, zegt Benus. “Hij is niet tegen, maar verder is er weinig medewerking. Het is een gemiste kans, want een golfbaan zou heel goed passen bij het eiland.” “Er is geen ruimte voor een golfbaan”, zegt de sportwethouder Jan Dijkstra. “De polder is van de boeren, de duinen van Natuurmonumenten. We hebben daarom geen plannen in de nabije toekomst.” Ronald Buiting: “Een golfbaan op Schiermonnikoog kan een van de mooiste van Nederland worden en past bij het imago waar het eiland aan werkt: kunst, cultuur, hoogwaardige natuur-recreatie. Maar je moet bedenken dat Frankrijk maar drie Natura-2000-gebieden heeft en Nederland twintig. Een golfbaan in een natuurgebied is mogelijk als je de natuurwaarden kunt verhogen. Maar Natura 2000 op Schiermonnikoog is al een 9 en daar kun je hooguit een 9,5 van maken.”

GOLF OP HET DUITSE EN DEENSE WAD

DUITSLAND

NORDERNEY

Op Norderney kunnen golfers terecht op een negen-holeslinksbaan uit 1927.

► gc-norderney.de

INSEL LANGEOOG

GC Insel Langeoog op een negen-holesbaan uit 2009 van architect Christoph Staedler. De holes liggen in Nationalpark Wattenmeer.

► golfclub-insel-langeoog.de

FÖHR

GC Föhr op het gelijknamige Duitse waddeneiland bestaat al sinds 1925. De oorspronkelijke negen holes van architect Bernhard von Limburger bestaan niet meer. De 27-holesbaan heeft nu uit negen holes uit 1970 van Frank Pennink en twee keer negen van architect Christoph Staedler (geopend in 1991 en 2009).

► golfclubfoehr.de

SYLT

Op Sylt liggen vier achttien-holesbanen met als beste GC Budersand uit 2008, een achttien-holeslinksbaan van architect Rolf-Stephan Hansen. De andere drie banen zijn Golf-Club Sylt (1982, architect Donald Harradine), Marine-Golf-Club Sylt (in 2008 heeft architect Kenneth J. Moody een oude negen-holesbaan veranderd in een linksachtige achttien-holesbaan) en Golfclub Morsum auf Sylt (1964, architect Bernhard von Limburger, in 2009 uitgebreid door Christoph Staedler).

► golfclubsylt.de
 ► golf-morsum.de
 ► golf-sylt.de
 ► gc-budersand.de

DENEMARKEN

RØMØ

Op Rømø ligt een linksachtige achttien-holesbaan uit 2006 van ontwerper Michael Trasdal-Møller.

► romo-golfklub.dk

FANØ

In Wadden Sea National Park ligt Fanø Golf Links, de oudste baan van Denemarken. De eerste negen, van architect Robert Dunlop, stammen uit 1901, de tweede negen werden aangelegd in 1930.

► fanoe-golf-links.dk

